

Tisztelt Betegeink!

Engedjék meg, hogy az alábbi tájékoztatót megosszam Önökkel!

AZ OLTÁS NEM JELENT FOKOZOTT KOCKÁZATOT AUTOIMMUN / IMMUNSZUPPRIMÁLT BETEGEKNÉL, AZONBAN ANNAK ELMARADÁSA ÉS AZ ÍGY ESETLEGESEN FELLÉPŐ COVID-19 FERTŐZÉS, ILLETVE ANNAK SZÖVŐDMÉNYEI JÓVAL NAGYOBB VESZÉLYT JELENTENEK AZ ÖN SZÁMÁRA!

A fertőzéseket kiváltó kórokozók, köztük a vírusok okozta megbetegedések ellen védőoltásokkal lehet a leghatékonyabban védekezni. Ez igaz az új koronavírus (SARS-CoV-2/COVID-19) okozta fertőzésekre is. Ismeretes, hogy a vírus súlyos akut légzési tüneteket okozhat, ami miatt akár gépi lélegeztetésre is szükség lehet, ill. emellett súlyos hosszútávú szív és érrendszeri, valamint veseszövődményeket is leírtak már. Annak érdekében, hogy ezeket a legsúlyosabb szövődményeket elkerüljük, megfelelő védettség szükséges, ami a védőoltással biztosítható. Jelenleg Magyarországon már többféle COVID-19 elleni vakcina áll rendelkezésre, amelyekkel megkezdődött az oltási program.

Ezeket az oltóanyagokat (vakcinákat) szeretnénk bemutatni Önöknek:

Az oltást a beteg a felkar, vagy a comb izomzatába kapja két alkalommal, a kettő között meghatározott időkülönbséggel.

A Comirnaty (Pfizer/BioNTech – 2 cég közös terméke, USA/Németország) vakcina egy lipid nanorészecskébe csomagolt messenger (hírvívő) ribonukleinsav (mRNS) szálat tartalmaz, amely a sejtbe bejutva, annak segítségével egy, a vírusra jellemző fehérje (tüskefehérje) termelődését váltja ki, amely ellen a szervezet immunrendszere működésbe lép és ellenanyagot (antitestet) és vírus ellen ható vérsejteket termel. Az mRNS nem épül be a szervezet sejtjeinek örökítőanyagába, a DNS-be, így maradandó, káros elváltozást nem okozhat.

A két oltás között 21 napnak kell eltelnie. Az oltottak védelme a második oltást követő 7 napon belül alakul ki.

Moderna vakcina (Moderna cég - USA): a Pfizer/BioNTech vakcinához hasonlóan mRNS-alapú. Hatására a szervezetben vírusfehérjék képzése indul meg, amely beindítja az immunrendszer B- és T-sejtjeit, immunválaszt kiváltva.

Két oltás szükséges, közöttük 28 napnak kell eltelnie. Az oltottak védelme a második oltást követő 7 napon belül alakul ki.

AZD1222 vakcina (AstraZeneca cég - Nagy-Britannia): az AstraZeneca cég fejlesztése, amely gyengített, sokszorozódásra képtelen csimpánz adenovírust tartalmaz, amelybe a SARS-COV-2 tüskefehérjéjének genetikai információját ültették, amely fehérje az immunválaszt fogja kiváltani.

Két oltás szükséges, közöttük 28 napnak kell eltelnie. A védettség a második oltást követő 14 napon belül alakul ki.

Szputnyik V vakcina (Gamaleya Intézet - Oroszország): két különböző, gyengített, sokszorozódásra képtelen (Ad5 és Ad26) adenovírus-alapú vakcina, amely a COVID tüskefehérje genetikai információját tartalmazza. Hatásmechanizmusa megegyezik az AstraZeneca vakcinával.

Két alkalommal, 21 nap különbséggel kerül beadásra. A védettség a második oltás után 14 napon belül alakul ki.

Sinopharm (Sinopharm - Kína) vakcina egy inaktívált, előlt SARS-CoV-2 vírust tartalmazó vakcina. Az előlt vakcina betegséget nem okoz, de immunválaszt vált ki.

Szintén két oltás szükséges, 21 nap különbséggel kell beadni. A védettség a második oltás után 14 napon belül alakul ki.

Milyen mellékhatásai lehetnek az oltásnak?

Természetesen bármelyik védőoltás után jelentkezhet oltási reakció. A lehetséges oltási reakciókra az oltóorvos is föl fogja hívni a figyelmét.

A vakcinák korai fázisú vizsgálatait azt mutatják, hogy minden Magyarországon engedélyezett oltóanyag biztonságos. Oltási reakció lehet a fájdalom és a duzzanat a beadás helyén, fáradtságérzés, fejfájás, émelygés, izomfájdalom, ízületi fájdalom, hidegrázás, láz, esetleg bőrpirosodás az injekció beadásának helyén. A felsorolt reakciók enyhítésére fájdalomcsillapító és/vagy lázcsillapító gyógyszerekkel (pl. paracetamol tartalmú termékekkel) tüneti kezelés alkalmazható. Ezek azonban átmeneti reakciók, melyek szövődmények nélkül, általában 1-3 napon belül megszűnnek. Nagyon ritkán előfordulhatnak megnagyobbodott nyirokcsomók, rossz közérzet, végtagfájdalom, álmatlanság, esetleg viszketés az injekció beadási helyén.

A második oltást követően tapasztalatok alapján erőteljesebb mellékhatások jelentkezhetnek (láz, levertség, fejfájás), jelezve az immunrendszer fokozottabb működését, de ezek általában 24-72 órán belül megszűnnek.

Miért van szüksége Önnek védőoltásra?

Megfigyelések alapján az autoimmun betegeknél nagyobb a kockázata a súlyos COVID-19 okozta megbetegedésnek, különösen a tüdő és a szívérintettséggel rendelkező betegek esetében. Az idősebb, egyéb társbetegségekkel (magas vérnyomás, cukorbetegség, stb.) rendelkező daganatos betegeknél fokozottabb az esély a vírus okozta súlyos szövődmények kialakulására.

Mikor javasolt az autoimmun betegeknél a COVID-19 elleni védőoltás beadása?

A védőoltás időzítése az egyéni terápiás tervtől függ és ideális esetben a z immunszuppresszív kezelés megkezdése előtt történik. Ha azonban a beteg kezelése már elkezdődött, akkor indokolt a terápia alatt is oltani. A terápia befejezését követően az oltás bármikor elvégezhető.

Mikor melyik vakcina nem javasolt?

Az aktuális, Magyarországon hatályos rendelkezések alapján az oltás végző orvos dönt az olthatóságról, illetve az adott, rendelkezésre álló vakcina beadhatóságáról.

A jelenleg rendelkezésre álló információk alapján az oltás várandós vagy szoptató nőknek, illetve gyermekeknek (Pfizer: 16 év alattiak; a többinél: 18 év alattiak), valamint az AstraZeneca vakcina 60 évnél idősebb embereknek (jelenleg) nem javasolt. A fogamzásképes nők a második oltás után legalább 2 hónapig kerüljék a terhességet.

A Szputnyik V vakcina - a tapasztalatok hiánya miatt - olyan személyeknek adható, akik nem szenvednek szisztémás autoimmun betegségben, ill. rosszindulatú daganat eltávolítását vagy gyógyulását követően 5 éve daganatmentesek

A magunk véleménye szerint ezek háttérben az áll, hogy nem áll kellő információ rendelkezésre ezen betegcsoportok tekintetében az oltások esetleges mellékhatásai és hatékonysága szempontjából.

Mindegyik oltásnál kiemelő, hogy alkalmazásával vagy teljesen elkerülhető a betegség, vagy annak csak enyhébb formája alakul ki, így a súlyos megbetegedéstől a klinikai vizsgálatok adatai alapján teljes egészében védetté teszi a beoltott személyeket.

Amennyiben az Ön kórtörténetében bármely oltóanyaggal vagy gyógyszerrel kapcsolatos azonnali túlérzékenységi, allergiás reakció szerepel, nem kaphatja meg a védőoltást. A vakcina második adagját pedig nem szabad beadni azoknak, akik allergiás reakciót mutattak az első oltás alkalmazása során.

Természetesen lázas állapotban oltás nem végezhető!

Van-e mellékhatása vagy szövődménye az oltásnak a autoimmun betegeknél?

Az immunomoduláns kezelések alatt végzett vakcináció az oltási mellékhatások előfordulásának rizikóját nem növeli, azonban előfordulhat, hogy esetlegesen nem megfelelő immunválaszt, és így a teljes védettség kialakulásának elmaradását eredményezheti. Különösen igaz ez a B-sejtgátló (rituximab) kezelést, ill. nagy dózisú szteroid kezelésben részesülő, illetve a primer immunhiányos betegek esetében. Az ilyen kezelésben részesülő, vagy betegségben szenvedő betegeknél a keletkező antitestek aránya esetleg alacsonyabb lehet, mint az átlag populációban.

Fontos hangsúlyozni azt, hogy a védőoltás beadását követően is szükségesek a megfelelő járványügyi óvintézkedések tartós betartása is!

Köszönettel tartozunk az Országos Onkológiai Intézet munkatársainak a fenti tájékoztató szöveg alapját képező információs anyag elkészítéséért.